

LIETUVOS BANKO MONETŲ KŪRIMO KONCEPCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos banko monetų kūrimo koncepcijoje (toliau – Koncepcija) nustatyti kolekcinį eurų monetų, proginių eurų monetų su Lietuvos nacionaline puse, proginių bendro dizaino eurų monetų, kurias kartu išleidžia visos Europos Sąjungos valstybės narės, kurių valiuta yra *euro*, apyvartinių eurų monetų su Lietuvos nacionaline puse numizmatinių rinkinių (toliau – monetos) kūrimo veiklos tikslai, principai, kuriais vadovaujamosi sudarant monetų išleidimo planą, kuriant ir gaminant monetas, ir atsakomybė už tikslų pasiekimą.

2. Koncepcija parengta vadovaujantis 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 651/2012 dėl euro monetų leidimo (OL 2012 L 201, p. 135), 2014 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 729/2014 dėl apyvartai skirtų euro monetų nominalų ir techninių duomenų (nauja redakcija) (OL 2014 L 194, p. 1), Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymu ir atsižvelgiant į numizmatikos tradicijas Lietuvoje bei tarptautinę praktiką.

3. Vartojamos sąvokos:

3.1. **Apyvartinių eurų monetų numizmatinis rinkinys** – 1, 2, 5, 10, 20 ir 50 centų, 1 ir 2 eurų nominalo apyvartinių monetų rinkinys, sudarytas iš apyvartai skirtų tų pačių laidos metų ir kokybės eurų monetų su Lietuvos nacionaline puse, kurių nominalai ir techniniai duomenys nustatyti 2014 m. birželio 24 d. Tarybos Reglamente (ES) Nr. 729/2014 dėl apyvartai skirtų euro monetų nominalų ir techninių duomenų (nauja redakcija), ir kuriame visos monetos supakuotos pasirinktos temos dizaino lankstinuke;

3.2. **Kolekcinės eurų monetos** – monetos, kaip apibrėžta 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 651/2012 dėl euro monetų leidimo, skirtos kolekcionuoti;

3.3. **Proginės eurų monetos** – monetos, kaip apibrėžta 2014 m. birželio 24 d. Tarybos reglamente (ES) Nr. 729/2014 dėl apyvartai skirtų euro monetų nominalų ir techninių duomenų (nauja redakcija):

3.3.1. **su Lietuvos nacionaline puse** – skirtos konkrečiam didelės nacionalinės ar europinės svarbos dalykui paminėti;

3.3.2. **bendro dizaino, kurias kartu išleidžia visos Europos Sąjungos valstybės narės, kurių valiuta yra euro**, – skirtos didžiausios europinės svarbos dalykams paminėti, o jų dizainas neturi pažeisti šių valstybių narių galimų konstitucinių reikalavimų.

4. Lietuvos bankas kuria, gamina ir leidžia į apyvartą šias monetas: kolekcinės eurų monetas, progines eurų monetas su Lietuvos nacionaline puse, progines bendro dizaino eurų monetas, kurias kartu išleidžia visos Europos Sąjungos valstybės narės, kurių valiuta yra *euro*, apyvartinių eurų monetų su Lietuvos nacionaline puse numizmatinius rinkinius.

II SKYRIUS LIETUVOS BANKO MONETŲ KŪRIMO VEIKLOS TIKSLAI IR PRINCIPAI

5. Lietuvos banko monetų kūrimo veiklos tikslai:

5.1. Lietuvos banko žinomumo didinimas;

5.2. monetų kūrimo veiklos pelningumas.

6. Sudarant monetų išleidimo planą, kuriant ir gaminant monetas, vadovaujamosi šiais principais:

6.1. **kultūrinė, istorinė, valstybinė ir tarptautinė vertė**; parenkamos monetų temos – kultūra, istoriniai įvykiai, gamta, paveldas, mokslas, valstybės įvaizdis – atspindi reiškinius ir asmenybes, svarbias tautiniam identitetui ir turinčias tarptautinę reikšmę;

6.2. **aktualumas**; parenkamos aktualios, įdomios ir visuomenei patrauklios monetų temos;

6.3. **tarptautinis pripažinimas**; kuriamos monetos atitinka tarptautinius kolekcinų monetų standartus ir yra vertinamos užsienio numizmatikos bei dizaino bendruomenėse;

6.4. **meninė kokybė**; monetos pasižymi aukšta menine kokybe, skatinamas profesionalių menininkų įsitraukimas, kūrybinė įvairovė ir inovatyvus požiūris į meninės išraiškos priemones;

6.5. **autentiškumas ir išskirtinumas**; kiekviena moneta kuriama taip, kad būtų savita, išsiskirtų originaliu meniniu sprendimu ir turėtų išliekamąją vertę;

6.6. **kokybė ir technologinė pažanga**; monetos gaminamos laikantis tarptautinių kokybės standartų, taikant originalius ir pažangius technologinius sprendimus. Naudojama tvari, monetų kokybės apsaugą užtikrinanti pakuotė;

6.7. **skaidrumas ir atvirumas**; sprendimai dėl temos, dizaino ir leidybos priimami remiantis aiškiais kriterijais ir viešuoju interesu, bendradarbiaujant su ekspertais, valstybės institucijomis ir visuomene.

7. Monetų **temų planavimas**. Nustatomas preliminarus monetų temų kiekis per kalendorinius metus:

7.1. kolekcinė eurų moneta: 1 tema per ketvirtį arba 4 temos per metus;

7.2. proginė eurų moneta su Lietuvos nacionaline puse: 1 ar 2 temos per metus;

7.3. proginė bendro dizaino eurų moneta, kurią kartu išleidžia visos Europos Sąjungos valstybės narės, kurių valiuta yra *euro*: kas 4–5 metus (monetos dizaino sukūrimą rengia ir leidybą organizuoja Europos Komisija);

7.4. apyvartinių eurų monetų numizmatinis rinkinys: 1 tema per metus.

8. 1 tema per metus kolekcinės ir (arba) proginės eurų monetos su Lietuvos nacionaline puse gali būti renkama visuomenės balsavimo būdu.

9. Maksimalaus monetų **tiražo nustatymas**. Monetų išleidimo plane patvirtintų monetų tiražai nustatomi atsižvelgiant į temos pobūdį, metalą, formą, kokybės kategoriją, esamą situaciją rinkoje, neviršijant šių maksimaliai galimų tiražų pagal metalus:

9.1. kolekcinų eurų aukso ir sidabro monetų – 2,5 tūkst. vnt., spalvotųjų metalų lydinų – 20 tūkst. vnt.;

9.2. proginų eurų monetų – 1 mln. vnt.;

9.3. apyvartinių eurų monetų numizmatinių rinkinių – 4 tūkst. vnt.

10. Monetų **techninių parametrų** nustatymas:

10.1. monetų nominalai ir masė (svoris) nustatomi vadovaujantis Lietuvos monetų leidybos tradicijomis, tarptautine praktika ir įvertinus monetų išleidimo plano visumą;

10.2. monetų leidybai parenkami įvairios prabos taurieji (auksas, sidabras) ir spalvotieji (įvairios sudėties lydiniai) metalai. Kolekcinų eurų monetų metalas parenkamas atsižvelgiant į monetos tematiką.

11. Monetų **kokybė**, atsižvelgiant į monetos formą, metalo prabą, sudėtį, kaldinimo technologijas, pasirenkama iš šių galimų:

11.1. *proof* – aukščiausios kokybės monetos: veidrodinis paviršius, matinis reljefas;

11.2. *proof-like* – šiek tiek žemesnės kokybės monetos, panašios į aukščiausios kokybės monetas;

11.3. BU – monetos su vienodai blizgia plokštuma ir reljefu;

11.4. FDC (*Fleur De Coin*) – specialios neapyvartinės monetos;

11.5. *unc* – monetos, panašios į apyvartoje nebuvusias neapyvartines monetas.

12. Monetų forma pasirenkama laisvai pagal temą, ją papildant, bei metalą ir gali būti apvali, daugiakampė, netipinė.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Už Lietuvos banko monetų kūrimo veiklos tikslų pasiekimą atsako Lietuvos banko monetų kūrimo komisija, kuri pataria Lietuvos banko valdybai pinigų kūrimo klausimais, ir Lietuvos banko Grynujų pinigų departamentas.

14. Konceptija visa apimtimi vadovaujasi:

14.1. Lietuvos banko **monetų kūrimo komisija** – temų planavimo ir pasirinkimo, bendravimo su ekspertais, valstybės institucijomis ir visuomene, monetų kiekio (skaičiaus) ir tiražo nustatymo, taip pat grafinių projektų dizaino patvirtinimo etapuose;

14.2. Lietuvos banko **Grynujų pinigų departamentas** – techninių parametrų nustatymo, visų su monetų kūrimo procesu susijusių veiklų atnaujinimo laiku bei teisės aktų parengimo pagal savo kompetenciją ir veiklos funkcijas klausimais.